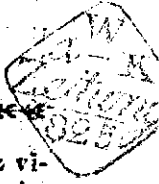

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, December 20-dikán, 1825.

Német Ország.

Az Anhalt-Kötheni Hertzegségben, a Lipsziai tudósítások szerint, folyó Deczember 6-kán, sok familiákat gyászba borító történet fordult elé a Saale vizén Nienburg városánál, hol egy új módi, de, melyet előre is megakarunk jegyezni, nem vas lánczokon, hanem tsak vas-rúdakon függő hídnak leszakadása miatt. Mikor leszakadt, nagyon sok emberek állottak rajta. A történet estvéli 8 órákor fordult elé valamely világosításnak alkalmatosságával, melyet a Hertzeg' tiszteletére csináltak vala.

Az első tudósítás ezen szomorú történetről e-képpen találtatott a Lipsziai újságban, Nienburgból Deczember 7-dik napjáról: — „Néünk ezen Deczember 6-dikának, egyik legörvendetesebb napunknak estvéjét, gyászossá tevő egy nagyon szomorú történet. Uralkodó Hertzegi Udvarunk éppen itt lévén, ezen alkalmatosságot a lakosok használni akarták s közönséges világosítás által mutatták azért való köszöneljeket, hogy ezen városnál a Saale két partjait már most egy olly híd foglalta össze néhány hónapoktól fogva, melynek segedelmével a közösülés téiben nyárban fenn állhatott, s a mellyen legnagyobb terehfordó szekerok jártak által. A Hertzeg ugyan hathatósan kinyilatkozatta vala, hogy sem valamely pompás fogadtatást sem költséges világosítást nem kíván, hanem a polgárság tsakugyan ilendőnek találta mind e-mellett is, hogy az estve következvén muzsikai karral és sáldyák mellett való Vivát kiáltásokkal

mutassa-ki a Hertzeghez és Hertzegnéhez viseltető szeretetét s buzgó háladatosságát, melly tisztelet-tétel elebb a Hertzegi kastélyban s az után az új hídnál ment véghez. Azonban meglehet, hogy tegnap estve valamely árbótzfás tsajka a hajó alatt ovezvén lefelé, valami szakítást ejtett valamely karilán, s ezáltal a híd crejét meggyengítette: hanem akár hogy-mint esett a dolog, elég keserves, hogy midőn ezen innepi vigadozás folya, 8 óratájban a hídnak Nienburg felől lévő része a rajta találtatott néppel együtt a Saale vizébe hirtelenül lehótsátkozott, s a vizen úszni kezdett lefelé. A Hertzeg azonnal megjelent a hídnál s minden készületet megtétetett a hídon lefelé uszó embereknek kifogattatásokra. Egyszerre minden itt találtatott honni és idegen hajósok tűzbe jöttek, s a mit tsak a hídnak és embereknek kifogattatásokra megtehettek, abból semmit el nem mulattak, melynek lehet köszönni, hogy a hídon találtatott népek nagy része életben megtartathatott. Valami 6 vagy 7 százra lehet azoknak számát tenni, kik kételkedésen kívül szemek előtt látták állani a halált, még is tsakugyan olly nagyon vigyázott reájok a Gondviselés, hogy már tsak valami 30-tzan s egynéhányan találtatnak, a kik felől nem lehet tudni, hogy hova lettek. Nagyon bánkódnak a Fejedelem, a polgárság, és a hátra maradtott számos familiák, a Város Aktuáriusának s Vice-Polgármesterének Nágel úrnak sorsán, a ki, másokkal együtt, egyanítható képpen ezen szomorú eset' áldozatjává lett.

A Berlini újságokban is találtatik ezen esetről egy tudósítás, a Saale melől Colbe városából Dec. 7-kéről, melyet annyival is szükségesebbnek tartunk ide tenni, mint hogy több tekintetben különbözik a Lipsziai Újságnak felhozott tudósításától: —,

„Röthen ő Hertzogsége, a ki 10 hónapoktól fogva való távol-léte után, Párisból ezen hónap 1-ső napján érkezett vissza a maga Státusaiba, e hónap 6-dikán Hitvesének a Hertzegnének társaságában a maga Nienburgi kastélyába vette való útját, hogy az ő itthon nem léte alatt épült lántz-hídat (tehát tsakugyan lántz-hídat!) szemügyre vegye, a mely arra adott alkalmatosságot, hogy a Nienburgi kastélyban bizonyos inneplési időtöltés tartattatna, a melyre a városból sok elékelő hivatalosok megjelentek vala, s hogy ugyan ezen innepnek annál nagyobb fényesség adattathatna, a lántz-híd is megvilágosítottatott vala. Nagyon ritka lévén ezen vidéken az e-féle történet, annál több nézők gyülekeztek vala össze a hídra, midőn azonközben, a semmitől nem tartó közönség hirtelenséggel tsak azt vette észébe, hogy a hídnak a város felől lévő fele része, a rajtalévőkkel együtt a vízbe leroskadott, s ott azonnal úszni kezdettek lefelé a híddal együtt, azok, kik olly szerentsések voltak, hogy a leroskadás közben arról a vízbe nem hullottak. A hídnak leroskadott része egy Nienburg és Colbe között lévő kis szigetnél akadott-meg, s így történt, hogy sokak azok közül, kik a hídnak ezen töredék részén lábón állva megmaradhattak, az ezen szigethez segítségekre sietett tsajkák által életben kifogattattak. Hanem azok közül, kik úszni tudtak s ebbe bizván, úzás által akartak kimenekedni, nagyon kevesen maradhattak életben, részint azért, hogy a sok essözések miatt a víz meg volt áradva, hova járult az is, hogy igen setét lé-

vén, az úszóknak nem lehetett olly módon segítségekre sietni, mint ha világos lett volna.

„Ma estvig 85 holt testek húzattattak ki a vízből; heten azon sebek miatt haltak-meg, mellyeket a lecsésközben kaptak. A még életben lévő sebesek száma 41-re telik.

„Ennyi szerentsétlen halál olly kised városban, mint Nienburg, hol tsak 200 tűzhelyek találatnak, nagyon sok!

Minthogy a hídnak kő-oszlopain és boltozatjain legliszebb sértődést vagy repedést látni nem lehet, holott semmi rostély által nints az alapjok megerősítettve, innen a következik, hogy a láncz vagy rudak vasának rozsz minémüségből kellett a bajnak következni: ámbár azt is méltó megfontolni, hogy azt se lehet teljes-séggel megmondani, hogy hány ember találatott a szerentsétlen történetkor a hídon és hogy ezeknek terhet mind együtt hány mázsányira lehessen tenni, s valyon hogy illy nagy terek alatt nem kellett volna-e a legjobb nyúlos vasnak is megszakadni.“

Nem ok nélkül tettük a felhozott két tudósításoknak még az elején oda, hogy ez, nem lántz-híd volt. Ezt azért botsátotuk előre, hogy egy más harmadik tudósításban ugyan ezen megjegyzést olvassuk; s nem akarnók, hogy a vas-lántzokon függő hidak eránt Olvasójink valamelly hibás vélekedést vennének elméjébe. Szükségesnek itéli tehát ezen harmadik tudósításnak írója következő felvilágosítást adni az Olvasó közönségnek azon Függő-hídra nézve, a mely e hónap 6-dikán Nienburgnál estve a Saale vízére leroskadott:

„Ezen hídnak hossza 270, szélessége 26 lábnyomnyi vala: de nem függött, mint a mostani lántz-hidak systemája kívánja olly lántzokon, mellyek a víz két partjain építődő oszlopokhoz, vagy in-

lább bástyaformájú kő-massákhoz köttet-
tetvén megszakadás nélkül nyúlnak-el a'
híd' padozatja felett és az ezen lántzokról
lenyúló függő vas-rúdak' segedelmével
tartják a' hidat: hanem az illy hidak, mi-
lyen vala ez a' Nienburgi is, olly vas rú-
dokról függenek, mellyek sűgár formalog
nyúlnak-le a' partokon lévő oszlopoknak
tetejéről a' hidnak padozatjára, melly
szerént ezen mozgó és nagyon lógó pado-
zathoz vagynak tsatoltatva, a' mellyet né-
kiek tartani vagy emelni kell, 's ugyan
ezért ezen emelő rúdak, karoknak nevez-
tetnek, melly szerént ezek könnyen is ke-
te szakadhatnak 's veszedelmet okozhatnak.
A' mostani jó építési systema szerént épült
lánczhídat ellenben semmi e'-féle szeren-
tsétlen szakadástol nem lehet félteni. Nem
csak Német országon, hanem Skótziaiban
is történtek már az e'-féle régibb systema
szerént épült hidakkal több illy szeren-
tsétlenségek, mint ezt olvasni lehet a'
Berg Lipsziában 1824-ben kiadott köny-
vében a' vas-dróton függő hidaknak épít-
tetésekről. Ugyan ezen könyvben tétetett
volt emlékezett ezen Nienburgi hídról
is, liol a' 49-dik levél-lapon méltó gyalá-
zással beszéll az író általjában az illyen
régibb módi függő-hidak' építettésének
systemájáról; melly szerént csak ott lehet
a' függő-hidakat a' veszedelemtől félteni,
hol illy nyilvánosságos megintetések után is
a' régi hibás systema szerént építenek.

Laufenbrgnál találtatik, mint
minden tudja, a' Rénusnak úgy nevezett
második esése, hol ezen nagy víz tsupa grá-
nit kőszálak közt folyván-el az öszszeszori-
tódás miatt irtóztató esést tsinál. Mikor a'
hajók eddig érkeznek, itt terheiket kirak-
ván, köteleknél fogva úrésen bortsáttatnak:
le's azután ismét felrakodván tovább evez-
nek. Itt történt 20 esztendőknél előtte,
hogy egy vakmerő bator Anglus egy kis-

ded tsónakban fennállva ezen veszedelmes
víz-rohanáson lebotsátkozott, 's életével
áldozott a' vakmerő bátorságnak, mint
hogy a' dühösködő haboktól azonnal el-
nyeletett. Ki gondolhatta volna, hogy a'
mit akkor egy Anglus, kit a' Helvétus la-
kosokhoz képpest talám nem ok nélkül
lehetne tengeri állatnak nevezni, meg nem
tehetett, 20 esztendő múlva magok a' Hel-
vétus hajósok megtehessenek! Múlt Okto-
ber' 8.dikán történt, hogy két Aargau
hajósok egy kisded tsónakba belé állván
egyegy evező lapátot vettek kezekbe, 's
ők is, még pedigszereintsésen lebotsátkoz-
tak a' rettentő víz-omláson, a' nagy szám-
mal jelenlévő nézőknek tsudálkozására, 's
meghaladván a' kősziklák miatt rettentő
módon hágykodó folyónak morgó kerin-
géseit, ekkor villámlási sebeséggel Mur
nevű falunak fordították tsajhájokat, 's ott
a' Bádenni partra sok grátolálóknak je-
lenlétekben kiszállottak.

A m é r i k a.

Generális Rodil nem csak hogy még
most is védelmezi magát Callaó vára-
ban, hanem hogy fogyatkozást se' szen-
ved semmiben, megtetszik abból, hogy
két Anglus Fregátok, a' Tartar és Brit-
ton, oda, múlt Jul. 29-dikén bevezvén,
ezeknek Kapitányaik nem csak, hogy en-
gedelmet kaptak. Gen. Rodiltól, hogy a'
partra kimehessenek, hanem reggeli fala-
tozásra is hívatattak általa, még pedig
úgy nevezett villával való falatozásra,
melynek gazdagságát megítheteni abból,
hogy a' különbözőkülömbféle sülteket három
féle fogásoldban hozták-fel az asztalra, a'
mellyek minden ligondólható friss hús-
nemekkel, legválógotabb borokkal; 's
a' mi egy illy régen ostromoltatott várbán
valósággal különös újság, legfrissebb 's
leggegéségesebb vízzel hővölködtek. A'
megvendégtetett két kapitányoknak me-

veik Brown és Maxwell Brown mondja, hogy az Orzö Spanyol sereg 1000 emberekből állhat, jó ruhája van, egészséges, s mint látszik jó indulat által is lelkésítették. Generális Rodil minden addig néki tétetett alkudozási ajánlásokat eltaszított magától, azt mondván, hogy Spanyol országból várja a további rendelkezéseket.

Az ágyuzás azonban szüntelen folyt a vár sántzairól és egy battriáról, melyet az ostromlók Callaó bástyáitól egy ágyulövésnyire építettek. Az ostromlók egy bombihányó mozsarat is kaptak nem régen Gyaquilból, a mely szüntelenül hánytá befelé a gyilkoló eszközöket. —

Bolivár még ekkor is Felső Peruban tartózkodott, de minden órán várták vissza Limába.

A Mexikói minden napi történelekről most csak annyit írhatunk, a melyt a közönséges levelek szerint valami Cotton Godwin nevű útas beszéll, a ki November 6-dikán Alvaradóból Havannán által érkezett-meg Ney-Yorkba. Ennek beszédje szerint a Don Juan d'Ulloai kastélytól nem messze lévő Sacrificios nevű szigetnél tartózkodó Mexikói hajós tsapatotska meglehetősen készületeket tett azon Spanyol hajósergetskének megtámódására, a mely Ulloához eleséget és hadi készületeket akar bevinni, s a mely, mint ezen utas beszéll, Havanából már ki is evezett.

Ezen Sacrificiosnál álló Mexikói hajós tsapat áll; ezen útasnak beszéde szerint egy 44 ágyus Libertad nevű Fregáttól, a Viktória és Bravo nevű Briggekéből, melynek 22 ágyus hajók, és számos ezekhez tartozó Schoonerekből, ágyus tsajkákból s több a-felekből, a milyen apróbb hadi hajók a nagyobbak körül mindenkor, mint szélső vigyázók, úgy szoktak szolgálni.

Ezen hadi hajók csak mostanság érkeztek vissza a Mexikói partokhoz Londonból, s ezekkel megérkezett az a Michilena nevű úr is, a ki eddig mint Mexikói követ az Anglus Udvaránál tartózkodott.

Várják még mostanság egy második hajós tsapatnak is a Mexikói partokhoz lejendő megérkezését, a mely egy 74 ágyus Línea, egy 44 ágyus Fregát, és egy 22 ágyus Fregát hajókból áll, melyeket a Mexikói Országloszék mostanság vásároltatott Londonban.

Van a Mexikói Republikának még egy harmadik hajós tsapatja is, a tudni illik, a mely azon Asia nevű Línea és Constant nevű Brigge hajókból áll, melyek a Spanyoloktól pártoltak által Mexikóhoz. — (Ilyen tengeri ereje nem volt az Észak-Amériikai Statusokból álló Republikának, mikor ennek függetlenségét Washington, Frantzia országnak s néhány jó barátjainak segítségével lábra állította).

Nagy Britannia.

Azon Londoni Egyesületről, mely a végre állott öszsze, hogy Nagy Britannia és Amerika között valamint a kereskedésnek folytattatását az eddigyalónál sokkal könnyebbé, és sebesebbé tegye, úgy nagyobb kiterjedést is szerezzen néki, következő módon irnak: —

„Ezen kereskedés és általjában vévén a két világ között való közösülés, Gözha-jókkal fog folytattatni. Ez már Parlamenti Végzés által is megerössítettett s nagyon széles kiterjedésű mások felett való jusokat adott néki a Király, s a Yorki Herceg és Wellington' ioltalmazások által adta. Az Egyesületnek Elölülője Marquis Landsdown. Az Egyesület keze alá 6 millió forintok vagynak adattatva. Európai főbb lerakodó helyül Irlandiának

deli partján a' Valencziai kikötőhelyet választotta ki; hová mind azok a' kereskedő portékák össze gyűlnek, a' melyek Gőz-hajókon szállítatnak az Átlás tengerén által Amérikába. Ide Valencziába is Gőz-hajókon hordatnak össze a' Tamesisről, Glasgowból, Liverpoolból, Bristolból, Limerikből, Galvayból, 's minden más lerakodási helyekről; honnét azután legnagyobb erejű Gőz-hajókra rakatattván, melyeknek minden 14 napok alatt meg kell egyszer érkezni Új-Skótzia-ba a' Halifaksi kikötőhelybe és Ney-Yorkba. Más rendbéli Gőzhajók hasonló módon minden hónapban kiindulnak ugyan innét, 's Madernánál és az Áfrikai szigetekenél eveznek el Jameika felé, honnét a' Bermüdi és Azori szigetek felé veszik visszajöveteli útjokat.

„Ja ma i k á b a kirakodván, innét más Gőz-hajók által szállítatnak a' portékák Havannah, Veru-Cruz 's más Déli Amériikai kikötőhelyek felé. Quebeck és Halifax között közvetlen közösülés állítatik fel a' végre, hogy az Észak-Amériikai belső tartományokra, a' hajózás és kereskedés, annál jobban kiterjesztethessék.

„E'szerént Új-Skótzia és Jamaika fognak ennekutánna Anglia' kereskedésének közép-pontjai lenni Északi és Déli Amérikára nézve. Minden telámtetek szemügyre vétettek, hogy valamint az Útasok úgy minden portékák legnagyobb hamarsággal, de a' mellett oly bátorsággal szállitassanak által Európából Amérikába 's innét oda, hogy ez minden eddig fennállott hajózási módokat felyül fog múlni.

„Az útasoknak az Egyesület' hajójin minden ligondólható alkalmatossága fog lenni valamint a' szükségre úgy az időtöfésre is. A' mi nagyobb könnyűség, még abban is valóstítást tételnek, hogy egy régtiben tegyék-e meg ezen hosszú útát, nagy pedig kisebb Státtiók szerént, hova nyugvás' kedviért, posta-tsajkákon kiérkezhetnek, 's magokat nyugodhatják.

A' múlt pénteken költ Posonyi Német és Déak ujságokban nagy megilletődéssel olvasván azon szomorú tudósítást, hogy S á n d o r Orosz Császár Ó Felsége meghalt volna, 's az azolta múlt napokon, szombaton, vasárnap, és hétfűn a' Bétsi Ujságokban a' dolognak semmi megvalóságosittatását nem szemlélvén, már mint egy reménséggé kezdett vala lenni bennünk annak esdekléssel való óhajtása: hogy talám nem valóságosul-meg ezen rettenetes hír — 's imé a' mai napon reggel egész reménségünknek utolsó szikrája oda levé! — a' midőn itt is kijöve egyik ujságban a' következő gyászos tudósítás: — „

„Már e' hónap' 14-dikén oly gyorsasággal megérkezett vala ide, a' mellyel közönségesen minden nagy és kíváltképpen a' szomorú hírek elszoktak terjedni, az Orosz Császár Ó Felsége egészszen véletlen halálát illető hír.

„A' Varschauban lévő Austriai Konzuli Helytartónak e' hónap' 9-dikén tett tudósításai foglalták először magokba azt, hogy S á n d o r Császár T a g a n r o g b a n rövid betegeskedés után meghalt légyen, 's hogy Varschau városa mély gyászba borúlt, ámbár a' dolognak oka még elkor közönségesen nem vala kihirdettetve.

„Erre nézve több indító okaink lehetének annak reménlésére, hogy a' szomorú hír-tételnek talám tsak valamely Varschauban elterjesztetett hamis hír lehet a' fundamentuma. Semmi új Országlási Aktárol nem tételődött emlékezet: tehát mindenek környülállások azt kívánák tőlünk, hogy várjuk-el ezen nagy ujságnak vagy további megvalóságosittatását, vagy ohajtott megczáfoltatását.

„Fájdalom! az ólta oly ábrázatot vevemagára a' dolog, hogy továbbá kétségbe nem hozhatjuk, hogy azon Monar-

hha, kinek Ne ve a Historiában egyik legditsőségesebb helyet foglalja, a' maga népétől és a' világból elragadtaték.

„E hónap' 14-dikére virradó éjjeltől fogva 17-diknek reggeléig legkíssebb olly tudósítás nem érkezett Bétsbe, a' melly ezen szomorú hírt tsak távolról is illette volna: s az ezen pár napok alatt itt uralkodott halgatás még nagyobb mértékben gyanittatá vellünk a' megtörtént valóság-nak betelyesedését. Tsak 17-dikben vevé a' Bétsi kereskedőség Lipsziából 14-dikről azon tudósítást, melly valamint a' Varschauti Austriai Konzuli Helytartónak 9 diké, úgy az ugyan-ott lévő Prusszus Konzulnak 13-dikben Berlinbe megérkezett tudósításával is megegyezett; s végezetre a' Dresdából jött Követségi tudósítások is megerősíték ugyan ezen hír-tételeknek Berlinbe lett megérkezéseket.

„Végezetre ma, úgy mint 19-dikben, újabb tudósítások érkezének Varschauból Bétsbe, a' mellyek Deczember' 1-ső napjára teszik a' Császárnak meghalálózását, s annak következő környüállásairól emlékeznek:

„Ezek szerént 7-dikben mondatik, hogy a' Sándor Császár haláláról szolló jelentés, a' természet szerént következő Koronaörököshez Konstantin Nagy Hertzeghez megérkezett, s hogy a' Császár' betegsége forró hideg volt, melly Ó Felségére Krimiaiba tett rövid útjából való viszszaérkezése után következett vala, 14 napokig tartott — továbbá, hogy Mihály Nagy Hertzeg (ki eszn hírek érkezésekor Varschauban volt) innét a' maga Felséges testvérétől bizonyos rendelkezéssel Petersburgban küldetett légyen.

„A' tudósításoknak elküldtetésekor (Dec. 10-dikén) az új Régenstől még semmi Országlási Akták ki nem adattattak vala Varschauban, s azt erőssítették, hogy az első illy Akták Petersburgból fognak kiadattatni.

„A' Császár halálának híre valamint egész Lengyel Országban Dec. 14-dikén elterjedett, mint bizonynyal tudni lehet, valamint ott, úgy Európának egyéb pontjain is nagy érzékenységgel fog olvasatni.“

A' múlt egésségtelen Novemberben 534 emberek haltak-meg Bétsben. A' 71 esztendőfelyül élt férfji és aszszony öregek' száma 94-re telt. Az Oktoberben meghaltak között tsak 73-man nyujthatták volt ennyira életjüket. —

90 —	100 esztendősök,	6-tan
80 —	90 esztendősök,	18-tzan
70 —	80 —	70-nen
60 —	70 —	64-gyen
50 —	60 —	61-gyen
40 —	50 —	73-man
30 —	40 —	63-man
20 —	30 —	88-tzan
10 —	20 esztendősök	27-ten
1 —	10 esztendősök	64-gyen

láltattak köztök, tudniillik a' Novemberben Bétsben meghalt emberek közt. A' megholt férfiak' száma 283-ra, az aszszonyembereké 251-re telt.

Leguralkodóbb nyavalyák voltak: az előregedés, szározbetegség, mejj-béli vizkorság, elerőtlenülés, Tudó-nyavalyák, forró hideglelés, Gultaütés

Azon 94 személyek között, kik 71 esztendőt elérték vagy felyül éltek, 51 férfi és 43 aszszonyember taláztatot. Mindnyájok között 3-man 71; 6-tan 72; 5-tön 75; 6-tan 74; 4-gyen 75; 6-tan 76; egy 77; 2-ten 78; 3-man 79; 5-tön 80; 3-man 82; egy 83; 2-ten 84; egy 85; 2-ten 88; egy, 97 esztendőt éltek. Az aszszonyemberek között ketten taláztatottak, kik a' férfiaknál tovább éltek. Az egyik 99. a' másik 100 esztendőt élt. Az utolsót Hermány Annának nevezték. Napszámos munkából élt, de kegyes alamisnát is kapott.

Magyar Ország.

Szepességből November 29-kén írják, hogy náluk Augustus 18 dik napjától fogva a' legszebb leggyengébb idők járnak, úgy, hogy nem csak a' gyümölsfák másodsor virágoznak, hanem a' Püspökkertjében még a' rózsák is. Sőt October 21-dikén olly égi háboru is volt, melly este 6 órától egész éjfélig tartott. Ez annyival szembetünőbb időjárás, mivel Abauj, és Gömör Vármegyékben szüntelen való hideg essők tartanak, mellyek az utakat annyira megrontották, hogy az utazás csak nem lehetetlen. — November' 9-kén nagy rémülésbe estek a' Szepesiek, midőn délután 2 óraker látták, hogy a' Püspök' tölgyfa erdeje meggyulladt: ez a' tűz annyival veszedelmesebb lehetett volna, mivel a' szél dél felől fuvott, és így a' magános birtokosok erdejét is pusztítással fenyegette. Hanem az Uraságnak Tisztei, sőt a' Papok is a' jobbágyokkal a' szomszédból oda sietvén, a' tűznek útját bevágván, a' fa leveleket eltisztítván, estvélig elejét vették, 's ne hogy talán lapangó szikrák által még a' tűz újra kigyulladhasson, elégséges vigyázatot rendelték. A' serény iparkodásnak kell tulajdonítani, hogy az elégett fa alig tészen többet 8 ölnyinél.

Pósony. — A' Decz. 16-dikán költ Ujságok szerént:

„Az e'hónap' 12-dikén tartatott Országos Gyűlésnek 27-dik Ülésében a' Mánások táblájától a' Rendek' táblájához küldetett Megjegyzések, mint utóbb megjegyeztük ezen napon csak diktáltatásra vétettek, a' következő napon pedig, úgy mint 13-dikban, 9 órától 11-gyig tartatott Kerületi ülésben tanátskozáásra felvették, 's ekkor a' Rendeknek 28-dik Országos Ülése, melyben öök a' magok meg-

jegyzéseiket hasonlóképpen megtérén azokat egy Deputatzió által az 1 óraker össze gyűltekezett Mánási Táblához vissza küldöttek, melly ezeket haladék nélkül tanátskozás alá vette 's kevés változtatással a' Rendek' Táblájának ismét vissza küldötte, melly már most ezeket teljes megjegyzéssel elfogadta. Azután egy Deputatziót neveztek ki együtt a' két Táblák, hogy az, ezen Köszönő 's további aláza- tos nyilatkozatást magabafoglaló Felírást Ó Szentséges Felsegéhez intéztetve, szokott formába tegye. — Azon idő alatt, míg ez a' Deputatzió ezen munkában foglalatoskodik, a' Rendek előkészületi tanátskozsokat fognak Kerületi üléseikben tartani azon további tárgyakra nézve, mellyek a' Királyi Propozitziók által kijegyeztettek, a' melly ülések is már 14-dikben elkez- dődtek.

Császár és Király Ó Felsege kegyel- mesen méltóztatott Fő Tisztelendő Schneider Jósef Urat, az Esztergomi Erseki Egyház Kánonokját 's Boldogaszszony (de Valle) Apáturát a' Pazmániánum Seminarium' Rektorát, Sasvári Esperesté; 's a' Fő Tisztelendő Battyáni Aloyz Ur' halála által az Esztergomi Káptalannál megüre- sült helyre Fő Tisztelendő Dertsik János Urat, a' Szent Tudomány' Doktorát, eddig a' Pesti Seminariumban az Arabs, Chaldeai és Syriai nyelvnek Rendszerént való Professorát, a' Szent Tudomány béli karnak Pro-Seniorát ki nevezni, 's ugyan ötet egyszersmind ezen Közönséges Seminarium' Rektorává is rendelni.

A' Magyar Országai Penzionális Intézetnek Királyi Deputatziója a' Fels. Királyi Tanátsnál lévő Tanátsos M. Nitray Mátyás Ur' Előülése alatt a' beállandó 1826-dik esztendőnek Januáriusában Félészten- dej szokott ülést fog tartani; melyre nézve mind azoknak, kik ezen Intézetnek 1825-ben Julius 1-ső napjától fogva való tagjai

akarnak lenni, tudtokra adatik, hogy nyilatkoztatásait, a magok korosságokról, egészségi állapotjokról, s szolgálati esztendeijéről való bizonyágleveleikkel egyetemben, 1826-ban, legfeljebb Januárius 10-dik napjáig, a levélért kívántató költségek megfizetése mellett az Intézet Direktiójához küldjék-be.

Folytatása azon Aktának, melly a' XLIX-dik M. R. utolsó lapján félbe maradt: —

Idem porro Elenchus in praenotationibus, respectivis Articulis, rubro atramento subjunctis innuit, ex consignatis Actis, pro materiali operati deservientibus; quaedam, signanter ex Fasciculo A. Nris. 1. 5. 6. 9. 11 et 12; — Fasciculo B. Nris. 1. et 2. Fasciculo C. Nris. 5. 6. 7. et 11; — Fasciculo D. Nris. 2. et 16; — Fasciculo E. Nris. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 19. 21. et 25. notata, aut per commembra illarum Deputationum, ad quarum Operationis sphaeram pertinebant, ad se recepta, aut respectivis Jurisdictionibus pro Informatione transmissa, aut denique Dicasterii Aulici Individuis, pro vehiculo pertractationis objecti, medio tempore ad agenda ejusdem derivati, tradita haberi, quin postea ad complexum restituta exstiterint.

In horum merito, an aliquid, seu per operantem, seu aliam Articularem Deputationem, vel Dicasterium, quo devoluta fuisse perhibentur, definitive actum sit, aut quonam in cardine res adhaeserit, licet quoad nonnulla objecta ex Actis respectivarum Deputationum observatum sit, analogas materias pertractatas fuisse — Deputatio haec positive referre non potest, quia in defectu Actorum, et completi eorum, extractus, de qualitate et extensione propositae in iis materiae se informare non potuit, adeoque nec id eruere, quae et qualis eorum in elaboratis, aut alibi ratio habita sit. Censeret proinde quoad haec, requisitam clarificationem a Dominis Ablegatis illarum Jurisdictionum, quarum Gremium Postulatum aut Gravamen concernit, requirendam; casu vero, quo illi, catenus informatione destituti, hanc suppeditare nequirent, ab ipsis Jurisdictionibus expetendam esse.

Quod reliquum atinet: ex pertractatis per operantem Deputationem materiis, medio tempore, sequentia specifica objecta esse, cognovit haec Deputatio:

1. Per Articulum 4. 1807. Instantiam Maritimae Urbis Fluminensis, Fasciculo D. Nro. 10. attacham, in cujus merito, vigore citatae Legis, incorporatio Urbis et Portus Regno Hungariae inarticulata, et tam Gubernatori, quam Deputatis dictae Civitatis, in Regni Comitii competens Sessio cum voto attributa est.

2. Instantias aequae Maritimarum Urbium Buccaranae Nro. 11. et Segniensis Nro. 12. eodem Fasciculo recensitas — Jus quippe mittendi ad Regni Comitii Deputatos, priori per Articulum 27. 1807. collatum; posteriori vero Resolutione Regia mediante postliminio restitutum est.

Praemissis adnumerari potest etiam Instantia Baronis Ludovici Schwartzepiscopi Bosoniensis, eodem Fasciculo Nro. 17. memorata, quae, cum consecratis ejusdem stricte ad personam Supplicantis referrentur, idemque postliminio etiam in Gratiam Regiam receptus fuisset, cum morte ejusdem evanuit.

(Folytatása a' jövő pénteki levelünkben következik).